

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

ROMÂNIA
BUCUREȘTI

Bd. Libertății nr. 14
Sector 5, CP 050706
CF 4266189

Autoritate publică
autonomă

Tel.: +4 0213055356
Fax: +4 0213055354

cna@cna.ro
www.cna.ro

Decizia nr. 813 din 12.09.2019
privind amendarea cu 5.000 de lei a S.C. ANTENA 3 S.A.
București, Bd. Dimitrie Pompeiu nr. 9-9A, Iride Bussines Park
Clădirea 14, parter, sector 2, CUI 15971591
Fax: 021/2087496

- pentru postul de televiziune ANTENA 3 – NEWS & CURRENT AFFAIRS
București, Bd. Dimitrie Pompeiu nr. 9-9A, Clădirea 16, parter, sector 2

Întrunit în ședințele publice din 10 și 12 septembrie 2019, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat rapoartele de monitorizare întocmite de direcția de specialitate pentru emisiuni de știri și dezbateri difuzate de posturi centrale de televiziune în lunile iunie și iulie 2019 referitoare la cazul familiei Săcărin, o familie de români din Statele Unite care au adoptat o fetiță, pe nume Sorina, care locuia în localitatea Baia de Aramă, jud. Mehedinți. În ședința publică din 12.09.2019, membrii Consiliului au decis să sancționeze cu amendă de 5.000 de lei postul ANTENA 3 pentru încălcarea prevederilor articolelor 3 alin. (3) și 66 din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare (Codul audiovizualului).

Potrivit dispozițiilor invocate:

- art. 3 alin. (3): Dreptul minorului la respectarea vieții private și la propria imagine prevalează în fața necesității de informare, cu atât mai mult în cazul minorului aflat în situații dificile.

- art. 66: În programele de știri și dezbateri informarea în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală, trebuie asigurate imparțialitatea și echilibrul și să fie favorizată libera formare a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică.

Postul de televiziune ANTENA 3 – NEWS & CURRENT AFFAIRS aparține S.C. ANTENA 3 S.A. (licența audiovizuală nr. S-TV 76.7/16.12.2003 eliberată la 16.03.2017 și decizia de autorizare nr. 882.2-2/22.11.2016 eliberată la 16.03.2017)

Vizionând imagini din emisiunile de știri și dezbateri analizate, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul a încălcat, pe de o parte, prevederile art. 3 alin. (3) din Codul audiovizualului potrivit cărora dreptul minorului la respectarea vieții private și la propria imagine prevalează în fața necesității de informare, cu atât mai mult în cazul minorului aflat în situații dificile.

Astfel, din analiza rapoartelor de monitorizare a reieșit că postul de televiziune ANTENA 3 a difuzat aceste emisiuni pornind de la o informație potrivit căreia minora Sorina Săcărin a fost luată cu forța din casa familiei în care s-a aflat în plasament familial, în temeiul unei hotărâri judecătorești executorii, pentru a fi încredințată unei familii de români stabiliți în America care o adoptaseră.

Redăm din raportul de monitorizare:

" 21.06.2019

• **Știri, interval orar 15:59-16:50**

Prezentatoare: Maria Linda.

Titlu știre: **CAZUL CARE A ÎNGROZIT ROMÂNIA, NOI IMAGINI; FETIȚA TÂRÂTĂ ȘI LUATĂ PE SUS DIN CASĂ.**

Sel 2 (rep 58:45-59:59, sel 21-15; rep 00:00 -05:49, sel 21-16) Prezentatoare: *Avem noi imagini cu drama care a cutremurat România. Vorbim despre cazul fetei de 9 ani luată cu mascații din casa în care locuia în localitatea Baia de Aramă, județul Mehedinți. Facem precizarea că sunt imagini cu un puternic impact emoțional pe care am decis însă să le difuzăm pentru a vă arăta modul în care au acționat autoritățile statului român atunci când au avut de-a face cu un copil de 9 ani de zile. Filmarea surprinde momentul în care fetița este luată pe sus și târâtă împotriva propriei voințe, din curte spre mașina care urma să o preia. La un moment dat, copila reușește să scape, însă este rapid prinsă din nou și bruscată. Este doar finalul a zeci de minute de chin pentru un copil de doar 9 ani de zile.*

A intervenit în direct, prin telefon, corespondentul Antena 3, Loredana Chimoiu, care a oferit detalii despre cazul fetei din Baia de Aramă. Aceasta a precizat că Sorina a fost luată cu forța din casa familiei în care a crescut, în temeiul unei hotărâri judecătorești executorie, pentru a fi încredințată spre adopție unei familii din America.

Loredana Chimoiu: *Bună ziua! Familia care a obținut adopția acestui copil a încercat, spune în repetate rânduri, să ia fetița de la soții care o aveau în plasament. Pentru că nu au reușit pe cale amiabilă, au obținut o hotărâre judecătorească executorie de la Curtea de Apel Craiova și în această dimineață, părinții adoptivi au mers la Baia de Aramă. Au fost însoțiți de un procuror de la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova, un asistent social de la Direcția pentru Protecția Copilului Dolj, dar și de un echipaj de mascați. Au reușit, așa cum toată lumea a văzut să ia acest copil cu forța din casa celor care au crescut-o până în prezent. Am discutat ceva mai devreme cu procurorul care se ocupă de acest caz și a precizat că nu se ajungea aici dacă familia care o avea în plasament coopera. Procurorul spune că în repetate rânduri s-a cerut celor doi soți să aducă acest copil la familia care a câștigat adopția în instanță, însă de fiecare dată, s-au izbit de refuzul celor doi soți. Fetița, conform procurorilor, ar fi fost influențată de familia care o avea în plasament, nu a fost lăsată să se apropie, așadar, de familia adoptivă și de aceea, a refuzat astăzi să plece din casa unde a crescut. Copilul a fost dus la secția procurorului de caz la Institutul de Medicină Legală, acolo, i s-au făcut deja toate investigațiile medicale necesare, va fi și consiliată, bineînțeles, iar familia care a adoptat-o și care trăiește în America urmează să fie monitorizată în următorii doi ani, atât de autoritățile române, cât și de autoritățile americane."*

Pornind de la această informație care a avut inițial caracter de interes public sub aspectul prezentării publicului telespectator a modului în care a fost pusă în executare o hotărâre judecătorească în raport cu un minor de 9 ani, în sensul că executarea s-a făcut într-un mod brutal, fără a se ține cont de vârsta acestui copil, dar și de situația dificilă prin care trecea, postul de televiziune a continuat să difuzeze, pe parcursul mai multor ediții de știri și dezbateri din zilele de 21 și 28 iunie și 2 și 9 iulie 2019, dar cu deosebire în edițiile emisiunii "Sinteza zilei" din 27 iunie și, ulterior, 01, 08, 10, 11, 14, 17, 18, 21, 22 iulie 2019 o serie de subiecte pe marginea acestui caz, subiecte care au fost prezentate fără a fi respectate cerințele din legislația audiovizuală ce garantează dreptul minorului la respectarea vieții sale private și la propria imagine, în contextul unor dezbateri ce au vizat procedura de adopție, legalitatea acesteia, legătura copilului cu familia în care a fost în plasament familial, relațiile copilului cu noua familie care a câștigat adopția în instanță.

Astfel, pentru cazuri precum cel care a constituit obiect al rapoartelor de monitorizare, Codul audiovizualului conține o normă expresă, cea de la alin. (3) al art. 3, care prevede că respectarea vieții private și la propria imagine a minorului prevalează în fața necesității de informare.

Redăm fragmente din rapoartele de monitorizare:

"Au fost monitorizate emisiunile informative și de dezbateri difuzate de postul de televiziune **Antena 3**, în următoarele date: **21 și 28 iunie 2019, 02 și 09 iulie 2019:**

(...)

Adelina Șărămăt: *Știu că am venit atunci de la școală, s-au ridicat de la masă, au adus două păpuși, era o păpușă albă, una neagră.*

Mariana Șărămăt: *Și au dat-o pe aia albă lu' Andreea și pe aia neagră lu Sorina și mă întreabă Sorina, mamă de ce mi-au dat păpușa neagră, că sunt eu neagră? Zic mami, probabil nu și-au dat seama.*

Mariana Șărămăt: *A resimțit ceva, de ce lui Andreea păpușa era albă și a ei neagră?"*

(...)

În cadrul emisiunii a fost difuzat un reportaj format din interviuri atât cu Adelina Șărămăt, cu asistentul maternal care a crescut-o pe Sorina, dar și cu minora Andreea Șărămăt. Chipul minorei nu a fost blurat:

Reporter: *Ți-e dor de Sorina?*

Andreea: *Da.*

Reporter: *Unde e Sorina acum, ce știi de ea?*

Andreea: *În America.*

Reporter: *Ai vrea să vorbești cu ea?*

Andreea: *Da.*

Reporter: *Ce să-i spui?*

Andreea: *Că Sorina, te iubesc.*

Reporter: *Care e ghiozdanul tău?*

Andreea: *Acesta.*

Reporter: *Și celălalt al cui e?*

Andreea: *Al Sorinei.*

Reporter: *Al Sorinei? O aștepti să i-l dai?*

Andreea: *Da.*

Reporter: *O mai iei din când în când în brațe pe Sorina din pernă?*

Andreea: *Da.*

Reporter: *Care e pernă?*

Andreea: *Asta.*

Reporter: *Și când erați împreună cum făceați? Tu o luai pe Sorina în brațe și Sorina pe tine?*

Andreea: *Da."*

(...)

"Sinteza zilei" - 10.07.2019

"Noi am vorbit până acum de mizeria de la Protecția Copilului Mehedinți și cum rapoartele respective arătau o anumită stare de fapt și anume faptul că Sorina nu voia adopția, Sorina voia să rămână la familia din Mehedinți, din Baia de Aramă, că Sorina se opunea, că a făcut anxietate, că era într-o stare emoțională teribilă, că familia voia să adopte și cu toate astea, într-un mod greu de înțeles, descopeream că, de fapt, Direcția pentru Protecția Copilului spune că aceasta trebuie să fie dată la adopție internațională. Problema este că se încalcă legea. Problema este că nu putea să fie scoasă într-un proces de adopție internațională în condițiile legii, iar acest lucru este văzut în mod corect de instanța de fond, este văzut corect în acest document în care se vorbește, cât se poate de clar, de un luru ce cred că este evident pentru toată lumea: încălcarea flagrantă a drepturilor copilului, Sorina Lucan. ..."

Față de aceste aspecte, membrii Consiliului au apreciat că nu a fost respectat principiul interesului superior al minorului în programele de televiziune și că dreptul minorului la respectarea vieții private și la propria imagine a fost prejudiciat.

Pe de altă parte, membrii Consiliului au constatat și încălcarea art. 66 din Codul audiovizualului, conform căruia, în programele de știri și dezbateri informarea în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală, trebuie asigurate imparțialitatea și echilibrul și să fie favorizată libera formare a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateri publice.

Astfel, în cadrul emisiunilor monitorizate, au fost dezbătute subiecte referitoare la familia adoptivă a minorei, familia Săcărin, cu privire la care au fost formulate opinii acuzatoare în ceea ce privește procesul de adopție, s-au făcut speculații legate de adopții internaționale ilegale și nu au fost prezentate puncte de vedere din partea tuturor părților implicate.

Redăm fragmente din rapoartele de monitorizare:

"Sinteza zilei" din 27.06.2019

"Răzvan Savaliuc: Pentru că acolo au fost mai multe planuri. Dacă vedem imaginea, așa, foarte detașată, observăm următorul fapt. O familie care de șase ani și ceva crește un copil, îl cere spre adopție în câteva rânduri, dar nu se califică, i se ia peste noapte dreptul de a mai face asistență maternală, fără să se întrebe, băi, dar oamenii ăștia până acum cum au putut să crească un copil dar peste noapte nu mai pot. Și peste noapte, contra unei hotărâri care la fond dăduse dreptate copilului, în sensul, după ce a fost audiată Sorina și a spus că ea nu vrea să plece din cauza asistențelor maternale, i-a dat dreptate copilului și a spus – nu poate fi smulț din mediul său pentru că ea acolo are rude, niște rude prin afinitate, are parte de iubire, nu se poate duce într-un mediu care e cu totul străin și nu știu dacă se poate acomoda, unde nu cunoaște limba și peste noapte un grup de judecători, în niște relații foarte apropiate cu avocați și cu familia care a adoptat suferă cu 180 de grade sentința și iată cum o familie care avea toate posibilitățile s-o adopte este dată la o parte și vin niște oameni, eu i-am văzut pe soții Secărin, mie mi se pare niște persoane, până la proba contrarie, foarte dubioase. Eu nu am încredere în aceste persoane."

(...)

"Mihai Gâdea: Bun, până ancheta nu va scoate la iveală niște lucruri nu poți să nu tratezi pe cineva ca fiind de bună credință, cel puțin aceasta este opinia mea..."

Se mai discută despre diverși factori implicați în acest proces și despre faptul că statul român funcționează deficitar când e vorba de adopțiile copiilor aflați în grija sa.

De asemenea, în pasa dintre emisiuni are loc un dialog între moderatorul Mihai Gâdea și Mircea Badea, realizatorul emisiunii "În gura presei", în care ultimul își exprimă nedumerirea privind perseverența familiei Secărin în a o adopta pe Sorina și felul eficient în care aceștia reușesc să se folosească de funcționarii statului pentru a avea succes."

În esență, membrii Consiliului au constatat că, în cadrul acestor emisiuni, în care s-a dezbătut o temă referitoare la o adopție internațională, nu a fost asigurată o informare imparțială și echilibrată prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, așa cum radiodifuzorul avea obligația în virtutea normei legale citate.

Din această perspectivă, în scopul informării corecte a publicului, Consiliul consideră că în aceste emisiuni ar fi trebuit să fie prezentată și poziția familiei Săcărin ori ale unora dintre organismele statului acuzate că nu ar fi respectat legislația specifică materiei adopțiilor, în condițiile în care opiniile exprimate convergeau spre aceeași idee, anume că adopția nu a avut caracter legal.

În calitate de garant al interesului public, Consiliul consideră că radiodifuzorii au obligația de a informa publicul în mod corect, iar acest lucru trebuie făcut în mod imparțial și echilibrat în ceea ce privește faptele și evenimentele prezentate.

În acest sens, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, în Rezoluția nr. 1003/1993 cu privire la etica jurnalistică, precizează că presa este obligată să se supună unor principii etice, ferme, prin care se garantează libertatea de exprimare și dreptul fundamental al cetățeanului de a primi informații corecte și opinii sincere, iar difuzarea știrilor trebuie să fie bazată pe adevăr, asigurată prin mijloace adecvate de verificare și demonstrare și pe imparțialitate în prezentare, descriere și narare.

Având în vedere aceste aspecte și ținând cont de criteriile legale de individualizare a sancțiunii prevăzute la art. 90 alin. (4) din Legea audiovizualului, membrii Consiliului au propus sancționarea radiodifuzorului cu amendă de 5.000 de lei.

Supusă la vot, sancțiunea a fost adoptată cu respectarea condițiilor de legalitate prevăzute de art. 15 din Legea audiovizualului.

În temeiul art. 91 alin. (1) și alin. (3) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

DECIZIE:

Art. 1 - Radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A. (licența audiovizuală nr. S-TV 76.7/16.12.2003 eliberată la 16.03.2017 și decizia de autorizare nr. 882.2-2/22.11.2016 eliberată la 16.03.2017 pentru postul ANTENA 3) se sancționează cu amendă de 5.000 de lei pentru încălcarea prevederilor art. 3 alin. (3) și 66 din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2 - În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3 - Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, radiodifuzorul S.C. ANTENA 3 S.A. are obligația de a transmite în următoarele 24 de ore de la comunicare, sonor și vizual, de cel puțin 3 ori, în intervalul orar 18.00-22.00, din care o dată în principală emisiune de știri, următorul text:

“Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat cu amendă de 5.000 de lei postul ANTENA 3, deoarece a difuzat, pe parcursul mai multor ediții de știri și dezbateri din perioada iunie-iulie 2019, un subiect referitor la adopția unui minor, cu încălcarea dreptului acestuia la respectarea vieții private și la propria imagine, drept care, potrivit art. 3 din Codul audiovizualului, prevalează în fața necesității de informare, cu atât mai mult în cazul minorului aflat în situații dificile.

De asemenea, sancțiunea a fost aplicată și pentru că, în unele dintre aceste emisiuni, subiectul referitor la procedura adopției nu a fost difuzat cu prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, ceea ce contravine art. 66 din Codul audiovizualului care prevede că în programele de știri și dezbateri trebuie asigurate imparțialitatea, echilibrul și să fie favorizată libera formare a opiniilor.”

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

PREȘEDINTE,

MARIA MONICA GUBERNAT

Întocmit, Serviciul Juridic, Reglementări
și Relații Europene

Șef serviciu Ciobanu Dumitru